

Warszawa, dnia 27 lutego 2020 r.

Sygn. akt VI Ka 514/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Beata Tymoszków

protokolant: protokolant sądowy Izabela Męczkowska

przy udziale prokuratora Marka Traczyka

po rozpoznaniu dnia 27 lutego 2020 r.

sprawy D. G. syna D. i E., ur. (...) w W.

T. K. syna L. i A., ur. (...) w W.

oskarżonych o przestępstwa z art. 286 § 1 KK oraz z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Rejonowego (...)

z dnia 31 stycznia 2019 r. sygn. akt IV K 696/18

w zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy, zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. W. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT; zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 514/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego (...) z dnia 31 stycznia 2019r.,

sygn. IV K 696/18

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		T. K.	uprzednia karalność za przestępstwo oszustwa	aktualne dane o karalności - k. 763
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
Uprzednia karalność	Aktualna karta karna	Dokument uzyskany z uprawnionego źródła

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów
--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.2.	3.1. - naruszenie prawa materialnego, to jest art. 60 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie uwzględnienie przesłanek pozwalających na zastosowanie wobec oskarżonego nadzwyczajnego złagodzenia kary	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Najpierw należy przypomnieć, że zarzut obrazy prawa materialnego może być skutecznie podniesiony jedynie wtedy, gdy skarżący nie kwestionując podstaw faktycznych orzeczenia stwierdza, że sąd orzekający nie zastosował przepisu, który w realiach sprawy miał obowiązek stosować lub też za podstawę orzeczenia uczynił przepis, którego zastosowanie było wykluczone. Niezastosowanie jednak przepisu prawa materialnego mającego charakter fakultatywny nigdy nie będzie się wiązać z obrazą prawa materialnego lecz - w zależności od powodów takiego rozstrzygnięcia - wadliwością ustaleń faktycznych (np. poprzez</p>		

pominięcie pewnych okoliczności) albo też rażąco niewspółmierną karą.

Stawiając ów zarzut skarżący nie wskazał, konkretnie którego przepisu Sąd Rejonowy nie zastosował mimo takiego obowiązku. Co więcej - pominął zupełnie treść art. 60 § 6 pkt. 3 k.k., zgodnie z którym, nadzwyczajne złagodzenie kary polega na wymierzeniu kary poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia albo kary łagodniejszego rodzaju, przy czym jeżeli czyn stanowi występki, którego dolną granicą ustawowego zagrożenia jest kara pozbawienia wolności niższa od roku, sąd wymierza grzywnę albo karę ograniczenia wolności.

Występki z art. 286 § 1 k.k. zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8, a więc nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy tego przestępstwa polegałoby na orzeczeniu kary grzywny lub też kary ograniczenia wolności. Stąd też zastosowanie przez Sąd Rejonowy przepisu art. 37 a k.k. przyniosło taki sam rezultat, jak korzystanie z instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, a jednocześnie wykluczało jej stosowanie. Przepis art. 60 § 8 k.k. wprost stanowi, iż nadzwyczajnego złagodzenia kary nie stosuje się do czynów zagrożonych karą pozbawienia wolności powyżej 5 lat, do których ma zastosowanie art. 37a k.k.

Wniosek

Orzeczenie wobec T. K. za każdy z popełnionych czynów kary 8 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu pracy

zasadny

częściowo zasadny

na cele społeczne po 10 godzin miesięcznie	# niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Wniosek nie mógł zostać uwzględniony, gdyż prowadziłoby to do naruszenia prawa materialnego. Zgodnie bowiem z art. 35 § 1 k.k. nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne jest wykonywana w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym, a więc wymiar ten nie może wynosić 10 godzin.		
Lp.	Zarzut	
3.2.1	3.2.1 - orzeczenie wobec oskarżonego w punkcie I kary rażąco niewspółmiernie surowej, przy wymiarze której sąd dostrzegł występujące w sprawie okoliczności łagodzące ale ich nie uwzględnił w należyty sposób i nie nadał im właściwego znaczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Zarzut ten, wobec treści wyroku oraz rozważań sądu meriti zawartych w uzasadnieniu (k. 694 - 695) jest oczywiście chybiony. Sąd nie tylko bowiem odnotował okoliczności łagodzące, do których odwoływała się autorka apelacji, ale także miał je na względzie (podobnie jak dyrektywy wymiaru kary), stosując przepis art. 37 a k.k. Wymierzonych kart jednostkowych ograniczenia wolności nie sposób uznać za rażąco surowe, uwzględniając właśnie te dyrektywy - to jest m.in. sposób działania, wysokość spowodowanej szkody oraz rozmiar uzyskanych czy		

<p>oczekiwanych korzyści. Obrońca w istocie powieła jedynie wyliczenie okoliczności łagodzących , ale nie argumentuje przekonująco, dlaczego miałyby one uzasadniać wymierzenie T. K. kar ograniczenia wolności w niższym rozmiarze.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Jak w punkcie 3.1</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Z powodów opisanych wyżej w punkcie 3.1, a nadto wobec braku przesłanki z art. 438 pkt. 4 k.p.k. przypomnieć trzeba, że w świetle ugruntowanego już na tym tle orzecznictwa sądów powszechnych jak też Sądu Najwyższego rażąca niewspółmierność, o której mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować.</p>		

<p>Trudno zaś mówić o takiej dysproporcji, gdy orzeczona kara została w swoisty sposób „złagodzona” względem tej, jaka wynikałaby z ustawowego zagrożenia za dany typ czynu zabronionego.</p>		
Lp.	Zarzut	
3.2.2.	<p>3.2.2. - orzeczenie wobec oskarżonego w punkcie II wyroku kary łącznej rażąco niewspółmiernie surowej poprzez orzeczenie kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności, przy wymiarze której sąd dostrzegł okoliczności łagodzące, ale nie uwzględnił ich w należyty sposób łącząc kary i nie nadał im właściwego znaczenia, co doprowadziło do wymierzenia kary łącznej w górnej granicy określonej w art. 86 § 1 k.k. , nadmiernie surowej, która nie spełnia dyrektyw wyrażonych w art. 53 k.k.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Zarzut ten nie mógł być uznany za uzasadniony, gdyż okoliczności łagodzące, do jakich odwoływał się skarżący mogą i powinny być brane pod uwagę przy wymiarze kar jednostkowych, natomiast nie mają już znaczenia przy wymiarze kary łącznej. Jak bowiem wynika z art. 85a k.k. orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Realizacja tej powinności, w praktyce oznacza więc, że przy ustalaniu wysokości kary łącznej, sąd musi mieć</p>		

na uwadze, zarówno warunki i właściwości osobiste skazanego, jak i rodzaj oraz ilość popełnionych przez niego przestępstw. Zatem, wymierzenie tej kary przy zastosowaniu zasady absorpcji oznaczałoby niczym nieuzasadniona swoistą „premię” dla oskarżonego, którego dotknęłaby represja karna równa tej, jaka groziłaby mu w wypadku dopuszczenia się tylko jednego przestępstwa. To właśnie względ na młody wiek oskarżonego i związane z tym cele wychowawcze, ale także - zapobiegawcze kara musi obrazować nieopłacalność wchodzenia w konflikt z prawem, potrzebę jego przestrzegania. Uprzednia karalność oskarżonego za identyczny rodzajowo typ zabroniony oznacza tym bardziej uzasadnia konieczność określonej dolegliwości karnej wobec T. K.. Zakładanych ustawą celów nie przyniesie kolejne już jego łagodne traktowanie, gdyż zamiast wywołać refleksję o nieuchronności kary, jej realnie ciężkich skutkach, oskarżony mógłby odnieść wrażenie, iż w popełnianie przestępstw n niejako „wpisane” jest następnie postępowanie karne i jakaś, niemal symboliczna, kara. Dodać również należy, że za tak ukształtowana krą łączną przemawiał względ na potrzebę społecznego oddziaływania kary - wobec wzrostu liczby tak popełnianych czynów zabronionych.

Wniosek

Orzeczenie wobec oskarżonego kary łącznej 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne w wymiarze 10 godzin miesięcznie

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
<p>Uwzględnienie wniosku w takim kształcie doprowadziłoby do obrazy art. 86 § 1 k.k. , zgodnie z którym sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak (...) 2 lat ograniczenia wolności. Wymierzenie więc T. K. kary łącznej w rozmiarze postulowanym przez skarżącego byłoby niemożliwe także, gdyby uprzednio sąd złagodził kary jednostkowe ograniczenia wolności do 8 miesięcy. Z kolei ustalenie wymiaru miesięcznego niekontrolowanej pracy społecznej na 10 godzin nastąpić by musiało z rażącą obrazą art. 35 § 1 k.k. (patrz: punkt 3.1)</p>		
Lp.	Zarzut	
3-3	<p>3-3 - orzeczenie w punkcie III wyroku środka karnego w postaci naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej, którego wysokość jest rażąco niewspółmiernie surowa, gdyż nie uwzględnia trudnej sytuacji majątkowej sprawcy, jego młodego wieku oraz chęci naprawienia szkody oraz już dokonanych wpłat, co powinno skutkować orzeczeniem tego obowiązku w znacznie niższej wysokości</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Po pierwsze - całkowicie nieuprawnione jest stwierdzenie, jakoby orzekając o obowiązku naprawienia szkody Sąd Rejonowy pominął fakt wpłat dokonanych		

na rzecz A. T. jeszcze przed wydaniem wyroku. Obowiązek ów został ustalony na kwotę 19.300 zł., podczas gdy pokrzywdzona rozporządziła mieniem w kwocie 20.000 złotych. Sąd wyraźnie wskazał przy tym w uzasadnieniu, że opiera się m.in. na dowodach wpłat przekazanych przez T. K. drugiemu z oskarżonych (k. 648) , a nakazując naprawienie szkody miał na względzie tę część, w jakiej nie została ona uprzednio zaspokojona.

Dodać także trzeba, że zgodnie z art. 56 k.k. stosowanie przepisu art. 53 k.k. zostało wyłączone w wypadku orzekania o obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Oznacza to, że ani właściwości osobiste sprawcy, jego młody wiek ani sytuacja materialna pozostają bez wpływu na określenie obowiązku naprawienia szkody, gdyż decydujące znaczenie ma jej rzeczywista wysokość - strata odniesiona przez pokrzywdzonego. Obrońca przyznaje w apelacji, że oskarżony jest osobą młodą i pracującą. Nawet jeśli nie będzie możliwe natychmiastowe wywiązanie się przezeń z nałożonego obowiązku, może to - np. w porozumieniu z pokrzywdzoną - uczynić w ratach (oczywiście licząc się wówczas z koniecznością uiszczenia ustawowych odsetek) . Nie można jednak pominąć, że konieczność zapracowania przez oskarżonego na środki finansowe, które przekazać ma pokrzywdzonej jest elementem rozstrzygnięcia o najbardziej wychowawczym charakterze, a zdaniem sądu odwoławczego - najpełniej też realizującym cel prewencji szczególnej.

Wniosek		
Orzeczenie wobec oskarżonego środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w części poprzez zapłatę przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej A. T. kwoty 5.000 złotych.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Z przyczyn omówionych wyżej w punkcie 3.3 nie mogło nastąpić uwzględnienie wniosku, gdyż niwelowałoby to cel kompensacyjny, uzasadniający stosowanie art. 46 § 1 k.k.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1	Przedmiot utrzymania w mocy

Rozstrzygnięcie o karach jednostkowych, karze łącznej i środku kompensacyjnym	
Zwi ęz le o powodach utrzymania w mocy.	
Z powodów, dla których nie mogły być uwzględnione wnioski o zmianę wyroku.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwi ęz le o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.	# art. 439 k.p.k.
Zwi ęz le o powodach uchylenia.	
	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwi ęz le o powodach uchylenia.	
	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwi ęz le o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.	
4.	# art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiąże o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
T. K.	Zwolnienie z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze	Sytuacja majątkowa i osobista oskarżonego uzasadniała - na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. - zwolnienie go od kosztów

7. PODPIS